

(Verslag der Commissie tot onderzoek.)

er alleen op volgen: » doch die klagten zijn veelal ongegrond », maar wederspreekt die verdediging iets verder door te schrijven: » op den voortdurenden arbeid der onder Staatstoezigt geplaatsten mag echter niet gerekend worden. »

Lediggang en zwerfrij nemen toe » diefstallen in de kostgronden zijn zelfs merkkelijk vermenigvuldigd » en uit het Verslag, onder n°. 25 aan u uitgebragt over het beheer en staat van de kolonie, blijkt, dat het cijfer der vonnissen door het collegie voor kleine zaken merkkelijk is gestegen.

In het algemeen heeft derhalve dit Verslag op uwe Commissie den indruk gemaakt dat juist in de eerste jaren, waarin de meeste noodzakelijkheid aan Staatstoezigt bestond, dit toezigt veel te wenschen heeft overgelaten.

Art. 18 — 24 der wet. Beheer der districten. Hieromtrent is het Verslag uiterst beknopt, er wordt alleen gelezen dat hieromtrent niets nader valt mede te deelen; even weinig staat er onder de paragraaph » Staatstoezigt. Dicipinaire regtsmagt der districts-commissarissen », en juist hiervoor waren eenige meerdere inlichtingen wenschelijk. Er wordt over de uitoefening van dat toezigt zeer ernstig geklaagd. In den regel, zoo wordt uit geloofwaardige bron gemeld, werken de gecontracteerde vrijgemaakten zeer slecht, en het is den planter onmogelijk voor ieder pligtverzuim districts-commissarissen in te roepen. De omslag dien dit geeft, is veel te groot. De officieren en een groot deel der zwarte bevolking eener plantage worden dan opgeroepen om als getuigen zich naar het bureau te begeven. De eene districts-commissaris handelt daaromtrent geheel anders als de andere.

In Demerary heeft men na de emancipatie een maatregel ingevoerd, die bijzonder goed heeft gewerkt. Op de plantages zelve, heeft men lieden als politie-dienaren beëdigd, welke proces-verbaal kunnen opmaken. Dergelijke maatregel zoude, meende men, in de kolonien zeer heilzaam werken.

De geringe werklust der zwarte bevolking, nu nog eenigzins, hoewel niet genoegzaam aangemoedigd, zal in algeheele werkloosheid overgaan, zoodra het Staatstoezigt ophoudt, en in die overtuiging stemt uwe Commissie volkomen in met de slot-periode van het Verslag, waarin op immigratie, *op vrij wat krachtiger wijze dan tot dusverre*, wordt aangedrongen.

Uwe Commissie hoopt dat de pogingen, om tot eene overeenkomst met Britsch-Guyana te geraken, ten einde de desertien van immigranten tegen te gaan, spoedig tot eene gunstige uitkomst mogen leiden, en vestigt zeer de aandacht op het door den Gouverneur der kolonie geuite gevoelen: » dat het voor Suriname heilzaam zoude zijn, indien, gelijk in het aan de Kamer ingediend ontwerp der emancipatiewet was voorgedragen, de Staat zelf zich gedurende eenigen tijd met den aanvoer van immigranten belastte; en kan daartoe al niet besloten worden, alsdan ten minste meer dan tot dusverre door zijne directe tuschenkomst dien aanvoer bevorderde. »

Zonder hieromtrent ons gevoelen bepaald te willen uiten, wil uwe Commissie er op wijzen, dat op Demerary de Koloniale Regering zich met den invoer belast van arbeiders en daarvoor leeningen heeft uitgeschreven.

De Koloniale Regering kan het den kleinen planters welligt gemakkelijker maken dan eene maatschappij.

Uwe Commissie heeft verder geene aanleiding gevonden in het Verslag tot het maken van eenige opmerkingen, en meent zich te mogen bepalen bij het voorstel om dit Verslag voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus vastgesteld bij de Commissie, den 7den December 1867.

WESTERHOFF.
DU MARCHIE VAN VOORTHUYSEN.
PIJNAPPEL.
FOKKER.
GULJÉ.

[25. 1.

VERSLAG DER COMMISSIE belast met het onderzoek der verslagen van het beheer en den staat der West-Indische bezittingen en van die ter Kuste van Guinea over 1865; uitgebragt in de zitting van den 30sten November 1867.

(De Regeringsverslagen en verdere stukken zijn gedrukt onder n°. 33 der Tweede Zitting 1866—1867.)

De Commissie, aan wie opgedragen is rapport uit te brengen over het regeringsverslag betreffende het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van de bezittingen ter kust van Guinea over het jaar 1865, heeft de eer hare bevindingen en opmerkingen aan hare medeleden te onderwerpen.

Door de op 1 October 1866 uitgesproken ontbinding van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is het op 25 Julij bevorens aangeboden regeringsverslag over het jaar 1864 niet in behandeling gekomen. Tot verduidelijking echter van haar over 1865 uit te brengen verslag kan uwe Commissie zich niet onthouden hier en daar te wijzen op het regeringsverslag over 1864, daar anders een schakel aan de keten zou ontnomen zijn, en daardoor de zakelijke beoordeeling verbroken worden.

Als gevolg van vroegere opmerkingen verheugde zich uwe Commissie in eene tijdiger aanbieding van het regeringsverslag, en vertrouwt zij dat de Regering daarmede toenemend zal blijven voortgaan, zoo tot bevordering van het publiek belang, als omdat het wenschelijk is dat in den geest van het grondwettig voorschrift de Staten-Generaal ieder jaar worden bekend gemaakt met de bijzonderheden van den toestand onzer kolonien gedurende het daaraan voorafgaande jaar.

Tot juiste beoordeeling van de gevolgen eener hervorming is de kennis van den vroegeren toestand belangrijk; de groote maatschappelijke verandering, door de invoering van de jongste regeringsreglementen in onze West-Indische bezittingen tot stand gebragt, vermindert echter eenigermate het belangrijke van de opgaven in het tijdvak dat die gebeurtenis voorafging. De Commissie meent zich daarom van beschouwingen omtrent de uitkomsten van het toen gevoerd beheer te mogen onthouden, en de aandacht van Regering en Kamer slechts te moeten vestigen op die bijzondere punten, die voor het vervolg opheldering of verduidelijking eischen.

SURINAME.

Grondgebied. Als antwoord op de bedenkingen van het Verslag der Commissie over het West-Indisch regeringsverslag over 1863, nopens de grensregeling tusschen Nederland en Fransch Guyana, wordt aan den voet van het tegenwoordig verslag als reden van vertraging opgegeven, dat de bemoeijingen der commissie in 1861 zich slechts hebben kunnen bepalen tot het vaststellen van den loop der Marowijne als grensrivier, omdat de Fransche regering in het grenstractaat eene bepaling wilde opgenomen zien, waarmede de Nederlandsche Regering zich niet kon vereenigen; eene zienswijze, waarin de Commissie gaarne verklaart te deelen.

De Staten-Generaal hadden echter mogen verwachten, dat men hen geene jaren in de onzekerheid had gelaten omtrent de oorzaak waardoor de grensscheiding tusschen de beide West-Indische bezittingen niet is geregeld.

Bevolking. Terwijl het regeringsverslag over 1864 tusschen de opgaaf der bevolking een verschil aantoonde van 2266 zielen, bedraagt dit verschil over 1865 (in omgekeerde reden) 2808 personen. De slotsom hiervan is, dat volgens opgaaf de bevolking in 1865 is teruggegaan met 143 zielen; terwijl de staat hierin voorkomende, vergeleken met dien van het vorig verslag, een teruggang over hetzelfde jaar van 5247 zielen aantoonde.

In Suriname worden de opgaven aan belanghebbenden overgelaten; op Curaçao, alwaar men die officiële onregelmatigheden niet aantreft, zijn daarmede wijkmeesters en districtscommissarissen belast. Bij gemis van eenstemmige voorschriften behoorden die te worden uitgevaardigd.

De staat van geboorten en sterfgevallen getuigt van eenen achteruitgang in de bevolking, die maar al te zeer de bezorgdheid van het bestuur verdient. Immers de sterfgevallen (2094) overtreffen met 25 per cent de geboorten (1624). In verhouding tot de bevolking (50 578 zielen) staan de sterfgevallen als één op 24: eene verhouding, die buitengewoon ongunstig is en die de ondernomen togten regtvaardigt, waarvan, volgens de verklaring van den Gouverneur, het voorname doel was om meer bepaalde in-

(Verslag der Commissie tot onderzoek.)

lichtingen te erlangen omtrent de middelen om eene degelijke geneeskundige verpleging, welke voor alsnog zeer slecht is geregeld, daar te stellen. Zonderling klinkt daarbij de verklaring dat »de gezondheidstoestand in 1865 over het algemeen gunstig was.»

Het is te wenschen, dat de Surinaamsche bevolking ook omschreven worde naar de verschillende kerkgenootschappen, gelijk zulks geschied is ten opzichte der eilanden Verslag Curaçao en onderhoorigheden) en gelijk ook ten aanzien der Moravische broedergemeente (verslag Suriname) eene opgaaft van het getal harer lidmaten voorkomt.

Gewestelijk beheer. In het Regeringsverslag over 1864 leest men de verklaring, dat bij het onderzoek in de districten, naar luid van art. 14 der publicatie van 23 April 1863, gebleken was, dat de geneeskundige verpleging veel te wenschen overliet en dat de behoefte aan meer inrigtingen van onderwijs zich in alle districten deed gevoelen.

Uit hetgeen onder de rubrieken *burgerlijke geneeskundige aienst en onderwijs* in het Verslag over 1865 voorkomt, is hierin geen vooruitgang te bespeuren. Het nemen van doeltreffende maatregelen voor beide blijft derhalve aan de zorg der Regering aanbevolen.

Militair beheer. Met leedwezen vernam men de ongunstige berigten omtrent den gezondheidstoestand der troepen gedurende 1864, waarbij, in verhouding, de artillerie het meest schijnt geleden te hebben. Met voldoening las men daarentegen in het regeringsverslag over 1865, dat de gezondheidstoestand der troepen vrij gunstig en de sterfteverhouding zeer voordeelig was; terwijl in dat jaar 1431 jagers tegen 758 artilleristen in de militaire ziekeninrigtingen verpleegd werden.

Regtswezen en politie. Voor de toenemende werkzaamheden van het gerechtshof in burgerlijke zaken wordt geene oorzaak noch aanleiding aangestipt. De verhouding toch der jaren 1864 en 1865 tegen de jaren 1857—1862 is in dit opzicht zeer opmerkelijk.

Ook het aantal vonnissen, gewezen door het collegie van kleine zaken, waarin zich het jaar 1864 zeer voordeelig onderscheidde, is merklijk gestegen, zonder dat de aanleiding daarvan wordt opgegeven.

Terwijl men in 1865 slechts aan twee personen regt van verblijf toekende, werden er 214 passen aan 285 vertrekkende personen uitgereikt. Eenige voorlichtingen omtrent de oorzaak van het vertrek en de hoedanigheid der vertrekkenden zouden in 't vervolg wenschelijk zijn, om daardoor tot de kennis te geraken van dit niet verblijvend verschijnsel en de reden te kunnen nagaan, waarom die kolonie door zoo velen verlaten wordt. Het getal van 285 vertrekkenden sluit niet met de opgaaft tenzij de 8 naar het leprozen-etablisement opgezonden personen er bij gerekend zijn. Uit het aantal afgegeven passen voor vaartuigen blijkt, dat er ongeveer 1/4 gedeelte is uitgereikt voor de kustvaart, en wel van het eene gedeelte der kolonie naar het andere, dus voor binnenlandsch vertier, welk vertier men zoo onbelemmerd mogelijk moet trachten te maken.

Weezen. Het pleit niet voor een goed en zuinig beheer, dat er van een kapitaal van f 137 786.83 in het jaar 1864 eene som van f 81 088.42⁵ renteloos in de reservekas van hetweesdepartement bleef liggen. De Commissie ziet met genoegen dat zulks in 1865 tot f 17 155.12 van een beheer over f 128 458.75 daalde, welke som bovendien bestemd was voor reeds ingekomen aanvragen om hypotheek.

Gevangenen. Om over de toe- of afneming van het getal gevangenen een grondig oordeel te kunnen vellen, ware het doeltreffend te omschrijven:

- 1°. het getal gevangenen op ultimo December van het jaar;
- 2°. het getal van hen die in den loop van het jaar zijn gevangen gezet;
- 3°. het getal van hen die in den loop van het jaar zijn ontslagen.

Hierdoor zal een oordeel over het al of niet toenemend getal misdadigers mogelijk worden, dat nu onzeker is. Het onderwerp is te belangrijk, om niet met de meeste naauwgezetheid behandeld te worden.

Eeredienst. Er wordt geene melding gemaakt van de kapitalen der verschillende godsdienstige gemeenten, evenmin van het be-

drag dat door de Evangelisch-Luthersche, de Moravische broederen en de Roomsche-katholieke gemeente tot onderhoud harer behoeften is uitbetaald. Alleen staat vermeld dat eene vaste bedeeing werd verleend aan 55 armen van de Nederduitsch Hervormde gemeente te Paramaribo tot f 342.50 maandelijks en f 4253.36 in het geheele jaar 1865. Indien het Gouvernement in staat is deze opgaven te verstrekken, acht men de kennisneming daarvan wenschelijk. Volgens opgaaft van het koloniaal bestuur werd te Nickerie de doop aan 104 personen toegediend, en niet aan 52 zooals vermoedelijk bij vergissing is vermeld geworden.

De Surinaamsche maatschappij van weldadigheid schijnt aan belangstelling en gehalte te verminderen, daar er in 1863 26 en in 1864 elf leden begunstigers meer waren dan in 1865, en haar werkring door twijfelachtige, onverhaalbare posten en misrekeningen op ontvangsten beperkt wordt.

Burgerlijke geneeskundige dienst. De Commissie betreurt dat het getal geneeskundigen, vooral in de buitendistricten, gedurende 1865 niet op de hoogte van het jaar 1864 is kunnen gehouden worden, waarin het reeds minder dan het vorig jaar was. Vooral indien het in het verslag van 1864 uitgedrukte denkbeeld juist is, dat het groot getal sterfgevallen voor een deel toegeschreven moet worden aan onvoldoende geneeskundige behandeling, is het te hopen dat daarin door eene behoorlijke regeling van geneeskundige hulp spoedig en doeltreffend worde voorzien. Deze betreurenswaardige toestand verklaart eenigermate den achteruitgang in de bevolking; want het zijn ook vooral de buitendistricten waar zich het gemis van geneeskundige verpleging het ergste doet gevoelen.

Onderwijs. Verklaart zich de achteruitgang in de bevolking door gebrek aan geneeskundige hulp, het toenemend aantal vonnissen vindt dan ook gedeeltelijk zijne oplossing in den zeer ongunstigen staat van het onderwijs.

Met inbegrip van de scholen der Moravische broedergemeente zijn er in geheel Suriname op eene bevolking van 50 578 zielen slechts 4250 onderwijs genietende personen; buiten de stad Paramaribo vindt men ééne zoogenaamde stadschool in Nickerie; het onderwijzend personeel bestaat uit 46 hoofden en daaronder 14 kweekelingen. Aanmoediging van degelijk onderwijs van de zijde des bestuurs wordt wenschelijk geacht.

Nijverheid. Volgens het regeringsverslag over 1864 waren op 15 September 1864 twee gouvernementen-plantages tot, naar men schreef, aanzienlijke prijzen verkocht als:

Catharina Sophia ad.	f 146 000,00
Rustenburg "	39 500,00

Volgens den begeleidenden staat S (zie de bijlagen van het Verslag over 1864) zouden de werkelijke ontvangsten van die twee plantages in 1863 hebben bedragen:

van Catharina Sophia	f 74 095,39 5
" Rustenburg	32 020,00

en die twee staatsbezittingen gedurende 1864 (zie begeleidenden staat T van het Verslag over 1865) hebben opgeleverd:

Catharina Sophia	f 60 851,89 5
Rustenburg	8 205,36 5

terwijl voor 1864 (volgens bijlage R, Verslag 1864) aan ontvangst geraamd was:

Catharina Sophia	f 154 000,00
Rustenburg	36 300,00

Men mag toch niet veronderstellen, dat in deze twee laatste cijfers als geraamde ontvangst ook de vermoedelijke verkoopprijs begrepen is. Gaarne zou de Commissie deze min duidelijke voorstelling ter geschikter gelegenheid opgehelderd zien.

Uitgifte van landerijen voor cultuur (§ 3). Aan de toenemende aanvragen tot uitoefening van den kleinen landbouw moet, volgens uwe Commissie, zooveel mogelijk voldaan worden, ten einde door gepasten naijver den lust tot werkzaamheid te bevorderen. In het verslag over 1864 wordt de opmerking gemaakt dat aan vele aanvragen niet kon worden voldaan, bij gebrek aan geschikte

(Eindverslag.)

gronden. Met eenige bevreemding heeft men dit vernomen en gaarne zou men daaromtrent eenige meerdere inlichting ontvangen.

Handel en scheepvaart. Zoo als in alles, bemerkte men ook in handel en scheepvaart in het jaar 1865 achteruitgang. De invoer was in 1864 f 1 132 634,32 hooger dan in 1863, en de uitvoer evenzeer f 15 637,31⁵ hooger; in 1865 daarentegen bedroeg de invoer f 307 061,78⁵ minder dan in 1864, en de uitvoer f 883 338,22⁵ minder. Daar de toelichtende staten slechts globale voorlichtingen geven, is de aanleiding van dezen achteruitgang in welvaart moeilijk op te sporen.

CURAÇAO EN ONDERHOORIGHEDEN.

Over het algemeen wordt er in dit regeringsverslag omtrent Curaçao en onderhoorigheden weinig gewag gemaakt van het eiland Saba. Zoo wordt onder anderen bij lit. M over nijverheid, landbouw, veeteelt, handel en scheepvaart van Saba niet gerept, terwijl er omtrent de andere eilanden uitvoerige mededeelingen worden gedaan.

Bevolking. Uwe Commissie mag den wensch uitspreken dat voortaan ook voor de eilanden worde opgegeven het getal dergenen, die in een tijdvak van een jaar aankomen, en van hen die vertrekken, waardoor de statistische mededeelingen meer volledig zullen zijn. Overigens is de stand der bevolking op de eilanden, geen enkel uitgezonderd, bijzonder gunstig te noemen, vooral als men dien met de sterfte-verhouding in Suriname vergelijkt, vermits op de eilanden het getal der geboorten bijna het dubbele bedraagt van dat der sterfgevallen.

Militair beheer. De onderofficieren en manschappen van de stedelijke en landelijke schutterijen op Curaçao worden gesplitst in *presente* en *afwezige*. Omtrent de reden en beteekenis dezer onderscheiding wensch men, bij voorkomende gelegenheid, opheldering te ontvangen. Uit het verslag moet men afleiden dat er te Saba geene schutterij bestaat, en men kan zich verheugen dat gezag en rust op Saba door 1 brigadier en 2 maréchaussées worden gehandhaafd en bewaard.

Regtswezen en politie. Bij vergelijking met 1863 was het getal behandelde strafzaken in 1864 ongunstig; doch men beschouwt het als een gelukkig verschijnsel, dat in 1865 dat getal even als het aantal gevangenen aanzienlijk afgenomen is.

Achteruitgang in het getal schoolgaande kinderen valt ook hier op te merken en zal een prikkel zijn, om nog grootere zorg aan het onderwijs te besteden, ten einde meerdere beschaving heilzamen invloed tegen misdadige gedragingen uitoefene.

Wees-, onbeheerde en desolate boedekamer. Het pleit niet voor een spaarzaam beheer, dat er f 49 932,35 als renteloos saldo op ultimo December 1865 in de kas der kamer bleef liggen. Of de som van f 2852,69⁵ op ultimo December 1865 onder het beheer der weeskamer op St. Martin al dan niet op renten was uitgezet, kan uit het verslag niet worden opgemaakt.

Eeredienst. Nopens het aantal gedoopten, gehuwden en hen die godsdienst-onderwijs ontvangen, worden alleen mededeelingen gedaan over Curaçao en Bonaire wat de Protestantsche eeredienst betreft, en wat de Roomsch-katholieke aangaat alleen over Bonaire. Wat de overige eilanden betreft, wordt te dien aanzien het stilzwijgen bewaard. Volledige opgaven bevorderen juistere beoordeeling.

Gedurende 1865 genoten de onderscheiden kerkelijke gemeenten, zoo van het Gouvernement als uit de algemeene armengelden, de navolgende subsidies:

de Protestantsche	f	2154,52
de Roomsch-katholieke		2154,52
de Israëlitische		827,26

Terwijl de bevolking over de verschillende kerkgenootschappen aldus verdeeld is:

Protestanten	f	7 900,00
Rooms-katholijken		24 255,00
Israëliten		1 288,00

Neemt men nu daarbij in aanmerking, dat die verschillende genootschappen in het bezit zijn van de navolgende kapitalen:

het Protestantsche	f	55 316,57
het Roomsch-Katholieke		12 150,84
het Israëlitische		59 854,23

dan mag men de opmerking niet terughouden, dat de verleende subsidies onevenredig schijnen verdeeld. Eenige inlichting hieromtrent wordt wenschelijk geacht.

Burgerlijke geneeskundige dienst. Uit de woorden „het aantal apothekers op Curaçao bleef 3” zoude men kunnen afleiden dat er op de overige eilanden geene apothekers aanwezig zijn, dewijl er nergens melding van gemaakt wordt. Mogt deze gevolgtrekking juist zijn, dan zou voorziening wenschelijk zijn.

Onderwijs. De verschillende opgaven te zamen trekkende, komt men tot de zekerheid dat gezondheidstoestand, landbouw, handel en scheepvaart gunstiger op de eilanden dan op Suriname gesteld zijn.

KUST VAN GUINEA.

Bij de wet van den 3den Julij 1867 (*Staatsblad* n°. 61) is het verdrag goedgekeurd tusschen Nederland en Groot-Brittannië op den 5den Maart bevorens te Londen gesloten, ter regeling van de grensscheiding der wederzijdsche bezittingen aan de Kust van Guinea en ter invoering aldaar van een gelijkvormig tarief van regten, en daar vorige Commissien het gemis van regeling der grensscheiding steeds als een bezwaar voor het beramen van middelen tot herstel van betrekkelijke welvaart dezer bezitting hebben aangemerkt, zoo veroorlooft zich deze Commissie de werking van de plaats gehad hebbende wijzigingen af te wachten, alvorens over de mindere of meerdere waarde in beschouwing te treden.

De Commissie heeft mitsdien de eer voor te stellen het regeringsverslag betreffende het beheer en den staat der West-Indische kolonien en van die ter Kuste van Guinea over het jaar 1865 voor kennisgeving aan te nemen, dit Verslag te doen drukken en aan de leden der Kamer rond te deelen en een exemplaar daarvan te verzenden aan den heer Minister van Kolonien, ter kennisneming.

Aldus vastgesteld bij de Commissie, den 29sten November 1867.

GULJÉ.
HEEMSKERK.
J. K. VAN GOLTSTEIN.
PIJNAPPEL.
DUMBAR.

[S. 6.]

EINDVERSLAG der Commissie van Rapporteurs voor het Ontwerp van Wet tot vaststelling der begrooting voor de gestichten te Ommerschans en Veenhuizen, dienst 1868; uitgebragt in de zitting van den 6den December 1867.

Bij de overweging in de afdelingen der Kamer van het wetsontwerp tot vaststelling der begrooting voor de Rijksgestichten te Ommerschans en Veenhuizen, dienst 1868, werd in eene der afdelingen terug gekomen op de meermalen besproken wenschelijkheid van de vereeniging der beide gestichten, hetzij dan door eene opheffing van het gesticht te Veenhuizen, hetzij door den verkoop van dat te Ommerschans. Enkele leden achtten dien verkoop aanbevelenswaardig, vooral indien eene betere inrigting aan Veenhuizen kon worden gegeven, bijv. door bevordering van ontginning in 't klein met hulp van de bevolking der gestichten. Anderen integendeel bleven zeer voor het behoud van het gesticht te Ommerschans gestemd, welke instelling ten minste nog eenige voordeelen geeft en iets opbrengt.

Even als ten vorigen jare heeft men het onmiskenbare bezwaar doen gelden, hetwelk tegen de zamenvoeging te Veenhuizen van bedelaars en kinderen van armen bestaat. Men vroeg, of eene zoo wenschelijke afscheiding van deze zeer onderscheidene klassen van bewoners niet tot stand te brengen ware.

Ofschoon men in 't algemeen gaarne toestemde, dat de tucht